

Fátum Sós Réka

Nyíregyházi Egyetem, Vizuális Kultúra Intézet
Képalkotás, III. évfolyam
Tarnóczi József, festőművész, mesteroktató

A 3 elemből álló sorozatom egy szélvihar utáni katasztrófát jelenít meg, amely egy számomra különösen jelentőségteljes és emlékekkel teli helyszínen történt. Ezen a helyen a természet ereje felülkerekedett az ember által épített környezeten, elsöpörve és szinte teljesen semmivé téve azt. A szélvihar pusztítása által a helyszín, amely egykor a gyerekoromban végzett tevékenységek és emlékek színtere volt, mára már romokban hever. Az épület, mely egykor biztonságot nyújtott, most nem több, mint törmelék, a fák, amelyek árnyékot adtak, gyökerestől kifordulva fekszenek a cserepeken, a különböző alkotó elemeken és a földön. Az emberi tervek gyakran semmivé válnak a természet hatalmas erejével szemben, és ez a tragikus végzet mindenkit érinthet. Így rendelkezik felettünk a fátum, vagyis az elkerülhetetlen sorscsapás, egy olyan előre megszabott végzet, amely minden körülmények között beteljesedik, gyakran szomorú vagy tragikus következményekkel.

Képeim elsősorban anyagtanulmányként készültek, ezek közül is a legérdekesebb az első számú darab, ahol mindennapi konyhai kiegészítőket használtam segítségül. A fatörzs, illetve a talajon megjelenő kérges és kitüremkedő részleteket akrilfestékbe kevert liszt segítségével tudtam létrehozni. Ez tette lehetővé számomra, hogy a természetes textúrákat és formákat valóságghűen visszaadjam, miközben érdekes felületeket tudtam kialakítani. Ezen képem hordozója még könyvkötészeti kartonpapír volt, amely megfelelő alapot biztosított a különböző anyagok kipróbálásához. Mind a három festmény esetében az akrilfesték használata mellett döntöttem, hiszen ez a médium gyorsan szárad, és lehetőséget ad a különböző technikák és felületek felépítésének gyors kipróbálására.

Amint eldöntöttem, hogy bővítem a képet egy sorozattá, tudtam, hogy a következő képekhez már professzionálisabb anyagokat szeretnék használni. Az első képem készítése közben jöttem rá, hogy mennyire fontos a megfelelő eszközök és anyagok kiválasztása, használata. A hétköznapi anyagokkal való kísérletezés megmutatta, hogy a jó minőségű anyagok sokkal jobb eredményt adnak és ami még ennél is fontosabb, időtállóbbak. Ennek ellenére, nem terveztem az első festményemet újra alkotni a sorozathoz, mert úgy véltem, hogy a professzionális anyagok használata bár jobb minőséget és végeredményt, egyfajta tartósságot biztosít, az első kép lendülete, kifejezésbeli intenzitása számomra nem megismételhető.

A hordozóanyag kiválasztásánál a farost mellett döntöttem, mivel ez az anyag sokkal stabilabb és tartósabb alapot biztosít a festmények számára, mint a korábban használt kartonpapír. A festékbe kevert lisztet pedig felváltotta az akriltömítő paszta alkalmazása, melynek használata az állagából eredően sokkal kényelmesebb és célravezetőbb is volt. A textúrák alkalmazása révén a felületek gazdagabbá és izgalmasabbá válnak, ami mélységet kölcsönöz a képeknek.

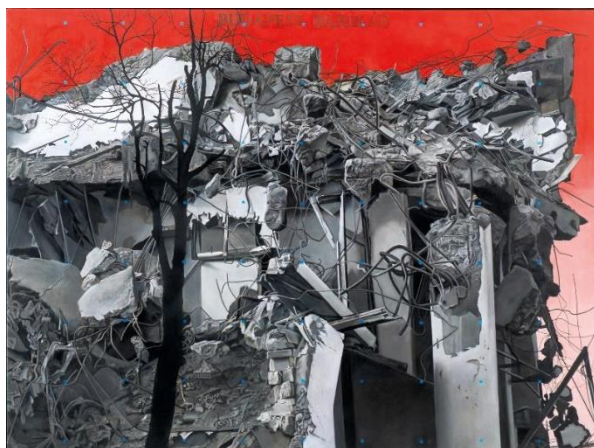
A kép, mely a szerencsétlenség felismerésének pillanatában készült

A sorozat minden darabjánál különösen nagy figyelmet fordítottam arra, hogy egyfajta feszültséget és egy izgalmas dinamikát tartsak fenn. Ennek eléréséhez a komplementer színpárok használatát választottam. Úgy vélem ez a kontraszt igazán figyelemfelkeltő, ami hozzájárul a képek drámai hatásához. Továbbá a komplementer színpárok használata nemcsak a feszültséget növeli, hanem a képek harmóniáját is biztosítja, mivel ezek a színek kiegészítik és erősítik egymást. Ezen kívül nagy hangsúlyt fektettem a hideg-meleg színek játékára is. Ezeknek a színeknek a kombinálása lehetővé teszi, hogy a művek dinamikusak és kiegyensúlyozottak legyenek, miközben folyamatosan fenntartják a feszültséget.

Legfőbb inspirációimként Jovián György szolgált, pontosabban azon művei, melyek rombolt, roncsolt környezetet mutatnak be. Rendkívül lenyűgözőek, hiszen képesek megragadni a rombolás szépségét és a káoszban rejlő rendet, melynek megjelenését a saját képeimen is célul tűztem ki. Az ő munkái inspiráltak arra, hogy saját festményeimen is hasonló témákat dolgozzak fel, így született meg a Fátum gondolata. A konkrét elképzelés akkor körvonalazódott bennem, amikor a 2016-os Budapest barikád című festményével találkoztam. Munkásságából leginkább az ilyesfajta és a monokróm, fotórealisztikusan megfestett képei hatnak igazán rám. Céлом az volt, hogy bemutassam a rombolásban és a pusztításban

meghúzódó rendszert és az abban rejlő szépséget. A festményeim elkészítése során igyekeztem megragadni azt az egyensúlyt, amely a rombolás és a rend között áll fenn. A különböző textúrák használatával próbáltam visszaadni a romok és a roncsolt felületek részletgazdagságát, miközben a kompozíciókban rejlő harmóniát a színek erejével igyekeztem minél inkább hangsúlyozni.

Mindhárom festményem esetében különböző elemeket emeltem ki, amelyek vagy az akriltömítő használatának, vagy a színek tudatos alkalmazásának köszönhetőek. Bár eredetileg

Jovián György, Budapest barikád, 2016.

úgy terveztem az első képet, hogy önmagában is teljes értékű festmény legyen, amely önállóan is megállja a helyét, végül úgy alakult, hogy leginkább az összedőlt építmény és a romok kapták a legnagyobb hangsúlyt. Azt vettem észre munka közben, hogy a sorozaton a romok és az összedőlt építmény olyannyira dominánssá vált, hogy ezen részletek révén egyfajta melankolikus érzésvilág is megjelent a drámai mellett.

A középső festmény esetében a fa törzse és kérge dominál, az akriltömítő használatával sikerült élethűen megfogalmazni a fa kérgének durva, érdes felületét. Komolyabb hangsúlyt még a fa lombozata, a rajta fellelhető árnyékok kaptak. A levelek ábrázolása során arra törekedtem, hogy egy minél áttetszőbb és könnyedebb alapot hozzak létre, amely fokozatosan, rétegről rétegre épül fel. Ez a rétegződés nemcsak a levelek természetes megjelenését fokozta, hanem a lombozat térbeli hatását is növelte, így a lombozat sokkal súlyosabbnak és terjedelmesebbnek tűnik.

A sorozat harmadik elemén egy figyelemfelkeltő részlet emelkedik ki, amely azonnal magára vonja a néző tekintetét. Ez a részlet nem más, mint egy zsinór, amely a rombolás után is megmaradt, és most is ott lóg, bár teljesen feltekeredve a romok között. Ezen a festményen semmi mást nem formáztam meg akriltömítővel, csak ezt a zsinórt, melynek segítségével érzékeltetni tudtam, hogy az közelebb van hozzánk, a nézőhöz. Ez lehetővé tette, hogy a zsinór

kiemelkedjen a festmény többi részletéből, és különleges figyelmet kapjon (e hatást nyilván a színe is fokozza). A zsinór léte nemcsak vizuálisan érdekes, hanem érzelmi töltetet is tud adni a képnek. A zsinór nemcsak a romok közötti kapcsolatot szimbolizálja, hanem a múlt és a jelen közötti átmenetet is, hiszen a 3 festmény minden tagján fellelhető - már az első festményen is, bár ott még csak a háttérben húzódik meg, és csupán a színével emelkedik ki a kompozícióból. Igazából ekkor már fontos szerepet játszik, mivel a zsinór színe és elhelyezkedése különleges kontrasztot teremt és megteremti a különálló képek kompozíciós egységét.

Ez a sorozat arra ösztönzött, hogy újraértékeljem a rombolás és a pusztulás fogalmát, és meglássam a szépséget és rendet a káoszban. Az emberi jelenlét nyomai, amelyek a romok között is megmaradnak, emlékeztethetnek minket arra, hogy még a legnagyobb pusztulás közepette is van remény és szépség, csak fel kell fedezni azokat.